

У НОВОМ САДУ У ПОНДЕДЕНИК 31. ЈУЛА 1889.

ГОД. XIV.

ПОЗОРИШТЕ

БРОЈ 7.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЛИЋ.

Извлази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

СКУПШТИНА „ДРУШТВА ЗА СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ“

У НОВОМ САДУ 17. (29.) ЈУНА 1889.

Извештај управног одбора о свом годишњем раду.

Славна скупштина!

Част нам је, по дојакошњем обичају, по-
днети извештај о раду управног одбора и у-
кунном стању српског народног позоришта од
прошле скупштине до овогодишње.

Према одлуци скупштинској набављени су
за дворану ликови народних а нарочито позо-
ришних добротвора: Ђене Брановачког и жене
му Иде рођ. Вујића из Сенте и смештени су
на угледном месту. Добротвор народни Ђена
Брановачки, син многозаслужног и никда непре-
жањеног старине нашег Стевана Брановачког,
родио се у Сенти 30. авг. (11. септембра) 1841.,
оженио се Идом Вујићевом 15. (27.) јуна 1869.
а умро 11. (23.) августа 1882. Био је светска
добротворка и честит и ваљан Србин. Врла до-
бротворка и честита душа српска Ида Вујића,
одарена свима врлинама ума и српа, родила се
у Сенти 18. (30) децембра 1853. а преминула је
20. маја (1. јуна) 1882., на три месеца пре
мужа свога с том жељом, да јој имање, што је
мужу донела у мираз, припадне српском народ-
ном позоришту. Ту жељу њену извршио је муж
јој Ђена, наредивши у опоруци својој, да од
његове оставине, намењене на многе добротвор-
не цели, припадне 20 ланаца земље српском
народном позоришту, да се та земља рукује
као засебна фондација под именом: „Задужби-
ња Ђене Брановачког и Иде Брановачке рођ.
Вујића“, и да се само приходи од те задуж-
бине могу трошити на цели српског народног
позоришта. Позориште наше примило је тај а-
манет и рукује га у смислу воље врлих осни-
вача. Камо лепе среће наше, да се у тај диван
пример жарког српског родољубља угледају и
други, који имају блага а немају од срца по-
рода, па да се на часу смрти своје сете изне-
моглог мезимчета народног, као што су то учи-
нили Ђена Брановачки и жена му Ида, којима
ће се успомена са тог светлог дела њиховог
славити и узносити докле устраје српског све-
та. Нека им је слава сад и до века: Слава им!

За чланове овога друштва уписали су се
ови родољуби: 1. Висаријон Мишковић, адво-
кат у В. Кикинди, који је положио целу чла-
нину од 50 фор., и 2. Др. Мита Николић,
општински лекар у Чачку, који је исплатио 10
фор., а обvezao се остатак од 40 фор. у рата-
ма исплатити.

Према одлуци прошле главне скупштине
именованы су у неким већим местима поверилици
да скупљају чланове за ово друштво, да би се
не само број чланова умножио, него тиме и фонд
позоришни порастао и подигао.

Крајем 1888. године исплатио је Милан Ге-
оргијевић из Перлеза фонд позоришном легат
од 500 фор., који је завештао пок. отац му
Сава Георгијевић, те је услед тога издана до-
звола за брисање тога легата са имена Милана
Георгијевића, на коме је био укњижен. Легат
тај од 500 фор. уложен је као главница позо-
ришна на приплод.

Српска православна црквена општина у
Ст. Кањижи исплатила је 74 фор. 80 н. као
годишњи легат пок. Севера Нинчића и то за
годину 1887.

По извештају кр. јавног бележника у Сен-
ти оставило је Марко Малетин из Мартонаша,
који је у умрло 10. маја 1885, фонд срп. нар.
позоришта легат од 50 фор., који има да ис-
плати Даринка Зарић-Јегдић из Српског Крстура
кад умре удовица Ленка Протићка. У тој ства-
ри умољен је поверилик друштвени у Сенти г.
др. Стеван Малешевић, да извиди код тамо-
шњег кр. нотара, како стоји тај легат од 50
фор. и да га осигура у колико може. Пошто је
пок. Стеван Антоновић из Липе завештао овоме
друштву још год. 1881. легат од 100 фор., и
пошто исти није још исплаћен, а порезна власт
тражи, да се плати наследна пристојба, — то
је умољен г. Петар Ивковић, адвокат у Темиш-
вару, да извиди, ко су наследници пок. Сте-
вана Антоновића и да легат од њих наплати
или у колико може осигура.

Народног позоришта сетили су се и прилоге послали: 1. Штедионица у Вуковару 30 фор.; — 2. Српско новосадско читаоничко певачко друштво 46 фор. 96 новч., као чист приход од дилетантске представе 26. септ. 1888; и 3. Јосиф Соколовић, секретар министарски у Будим-Пешти, 10 фор., као прилог на пензиони глумачки фонд. Осим тога стигло је још мањих прилога од појединих родољуба које у новцу, које у стварима за позоришну гардеробу.

За продату деоницу сомборског позоришта од 50 фор. добило је ово друштво при ликвидацији половину вредности, т. ј. 25. фор.

Варошка општина новосадска, која је по заветном писму од 4. (16.) јануара 1863. завештала позоришту 1000 фор., и плаћала на то редовно камату, исплатила је 1. марта ове године ту своту заједно са приселом каматом. Та исплаћена свота од 1000 фор. води се у књигама као фонд позоришни и уложена је у овдашњу „Српску задругу“ на приплод.

Заузимањем фискала друштвеног, дра Илије Вучетића, добило је позориште путем суда у име сумњивог потраживања једног од 100 фор своту од 43 фор. 56. нов. То је на име била дубиозна обвезница пок. Крсте Бујандрића из Ст. Кера, од 100 фор., коју је српска православна црквена општина старо-керска поклонила овоме друштву још 25. фебруара 1863.

Код друга три сумњива потраживања није се, на жалост, ништа могло наплатити, поред свега заузимања фискаловог, те се износи засебан предлог ел. скунштини, да се та сумњива потраживања, као ненаплатива, бришу.

Друштво ово исплатило је од свога дуга, што га дuguје фондовима под управом матичним 1630 фор. Упућена је благајница, да се према ранијој одлуци друштвеној стара, да по 500 фор. годишње даје за још заостале дугове овога друштва.

По упутству управног одбора био је фискал друштвени др. Илија Вучетић крајем октобра месеца 1888. у Араду, те је довео у ред оставину пок. Гавре Јанковића из Арада. Фискал је са нећаком као наследником пок. Гавре Јанковића г. Ђорђем Лукићем и његовим адвокатом Дим. Николићем, извео на чисто сва спорна питања, која су постала међу овим друштвом и г. Лукићем. На име речени г. Ђ. Лукић нарачунао је, да је од свога новца потрошио на погреб, наследну пристојбу и за надгробни споменик свега 2220 фор. а у име накнаде за то захтевао је, да му се у властитост уступе све оставинске покретности, које по гласу инвентара представљају вредност од 457

фор. 50 н. и сва активна потраживања оставинска у износу од 900 фор., свега 1357 фор. 50 н., а осим тога да му се доцести, да може са 1070 фор. из оставине слободно располагати. Пошто је г. Лукић пристао, да се од његова потраживања одбије 700 фор., смањио се исто на 1520 фор. Фискаловим посредовањем изравнано је то потраживање тако, да су г. Лукићу за накнаду тога потраживања уступљене у властитост оставинске покретности по процени 457 фор. 50 н. три активна потраживања у износу од 1357 фор. 50 н. но да је за то обvezан исплатити још остатак откупна десетка за виноград, који је приликом инвентирања још 536 фор. 11 н. износио и који је и тако уживалац винограда дужан плаћати.

Фискал је даље известио, да је приликом бављења у Араду разгледао и грунтовно стање оставинских непокретности и уверио се, да су исте већ преписане с правом властитости на име фонда за српско народно позориште у Новом Саду, а уједно да је на истом укњижено у корист Ђорђа Лукића право доживотног ужитка у смислу тестамента покојниковог. Но том приликом нашао је фискал у грунтовници и то, да је на истим непокретностима укњижено потраживање од 1000 фор. са 6% каматом у корист српској васпитној фондацији у Араду, на основу обвезнице, коју је пок. Гавра Јанковић још 1. маја 1869. од себе издао, а о том дугу у оставинском инвентару нема ни спомена. Фискал се и код општине, која том фондацијом рукује, а и код нећака покојниковог г. Лукића уверио, да то потраживање заиста постоји и да он плаћа уредно камату на исто, но изјавио је, да је то само превиђењем из инвентара изстало. Пошто је ствар овако на чисто изведена, остају за закладу у корист српском народном позоришту: кућа у Араду, уписана у грунт. зап. бр. 288. на арпадовом тргу под бр. 3., процењена на 12.390 фор., и виноград од 4¹⁰²⁵/₁₆₆₀ јутра земље, уписан у грунт. зап. бр. 313. у Ђороку, процењен заједно са здањем у истом на 2265 фор., — укупно дакле 14.655 фор.; но кад се од тога одбије укњижени дуг од 1000 фор., онда остаје вредност фондације 13.655 фор., коју Ђорђе Лукић доживотно ужива и тек ће после његове смрти припасти на уживаше друштву за српско народно позориште.

Фискал је даље — по налогу управног одбора — у споразуму са подначеоником друштвеним А. Хацићем, који се у то време такође у Араду бавио, купио леп венац од порцелана, те су исти 27. октобра 1888. положили на гроб покојников у знак захвалности и признања овога друштва и тада су у присуству нећака покојникове и многих других од тамошњег српског грађанства дали на гробу молитву очитати, а та-

мошње малено певачко друштво отпосјало је покојнику „Вјечнаја памјат“.

Најпосле г. Ђорђе Лукић обећао је фискалу, да ће што скорије послати једну од бољих слика пок. Гавре Јанковића.

У погледу ове оставине Јанковићеве ваља још споменути, да је речени наследник Ђорђе Лукић преко свога адвоката Дим. Николића учињио управном одбору понуду, да се оставина Јанковића прода, да се Ђорђу Лукићу од добивеног новца издаје годишња 6% камата, а новцем да рукује ово друштво. После смрти Лукићеве да остане све позоришту.

Као разлог за продају оставинских непокретности наводи заступник Лукићев: што кућа губи вредност, јер се вароши арадска шире и улепшава на другој противној страни, и што је опасност, да ће филоксера утаманити виноград.

Управни одбор решио је на то, да није у начелу противан продаји оставинских непокретности Јанковићевих са наведеног разлога, али не може усвојити услов, да ово друштво просто само рукује добивеним новцем, а Ђ. Лукићу да даје камату. Управни одбор овластио је за сада фискалу друштвеног, да о модалитетима води преговоре са адвокатом Дим. Николићем или наследником Ђ. Лукићем, па да у своје време предлог поднесе.

Као што је славној скупштини из прошлогодишњег извештаја познато, није могло ово друштво примити услове, под којима му високо министарство уступа од варошке општине новосадске поклоњено земљиште „Хан“ за зидање позоришта, а нарочито, да није могло прихватити главни услов, којим се тражи, да зграда позоришна носи име: „Новосадско српско позориште.“ Управни одбор поднео је на то своју образложену представку, с молбом, да високо министарство одустане од тих услова и да без измене одобри одлуку варошког представништва. На ту представку није до сада стигло још никакво решење.

Када се прошле године почело у овој вароши уводити осветљење плином, хтело је и ово друштво да уведе такво осветљење у позоришној дворани и на позорници; али пошто би по добивеној дозволи од вароши године 1872. позоришна данашња зграда могла само још четири године постојати, те би тако на осветљење уложени новац (који би по прорачуну око 1000 фор. износио) био тако рећи у заман избачен, кад би се позоришна зграда после истекле дозволе морала рушити; то се управни одбор обратио овдашњем варошком представништву с образложеном молбом, да одобри, да позоришна зграда после истекле дозволе још десет година дана може постојати на своме месту,

односно, да продужи овом друштву уговор за позоришну дворану још на даљих 10 година. На то је решила варошка општина, да се позоришна зграда најпре комисионално прегледа, те да се види, да ли је још у добром стању. Мешовита комисија, у којој је било изасланика од стране магистрата и овога друштва, извршила је прегледање дворане, те се сад очекује решење варошког представништва о том питању.

У вршењу надзора над позоришном дружином обилазио је начеоник друштвени поз. друштину у Митровици. Пошто се увидело, да су декорације и кортине у тако хабавом стању, да се готово немогу више употребљавати, то је наређено, да се поправе и обнове, а и неке са свим нове начине; а тако исто да се набаве најнужније ствари за позоришну гардеробу, која је такође оцала.

Пошто се на све стране изражава жеља, да позоришна дружина има свога сталног коровођу, да би певање ишло складније, — то је управни одбор решио био, да се поднесе скупштини засебни предлог, да се узме сталан коровођа с месечном платом од 50 форината, који би руководио певање и свирку. Како се тако из прорачуна видело, да се то не може извести, одустао је управни одбор у јучерању седници од тога предлога.

Што се тиче опште жеље, да се опет уведе код позоришне дружине стална музика, то је изаслан био нарочити пододбор, који је тачно прорачунао, шта би стала музика и шта стаје сад. Пошто би се на сталну музiku са коровођом морало доплаћивати годишње преко 2500 фор., а стање фонда то не допушта — то се и од тога за сад одустало до бољих времена.

Позоришна дружина обишла је од 13. маја 1888. до 19. априла 1889. Ова места: Сенту, Ст. Бечеј, Т. Бечеј, В. Кикинду, Чаково, Вршац, Белу Цркву, Панчево и Ковин. Приход за то време износио је 20.170 фор. 83 н., а расход 20.370 ф. 98 н. Упоредивши приход са расходом показује се мањак од 200 фор. 15 н. Овом приликом било је наше позориште први пут у Ковину. Приметити ваља, да мањак не износи само 200 фор. 15 н., него много више, јер је по рачуну главне благајне издано за подмиру дефицита позоришне дружине 1600 фор. од чега је враћено само 350 фор., те преостаје невраћеног 1250 фор. Према томе износи прави мањак 1450 фор. 15 н.

Пензиони глумачки фонд износи сада свега 646 фор., која је свата стављена у „Српску задругу“ са 5% камате на приплод. — Др. Милан Савић жељећи, да по својим силама потпомогне, да се тај пензиони фонд оснажи, уступио је том фонду своје тантијеме, које има да прими и које би му од сада припадале од његових ори-

гиналних позоришних дела. Те тантите износе до 19. априла о. г. свега 20 фор. 88 н., које ће се такође прикључити поменутом фонду, као и прилог Јосифа Соколовића од 10 форината.

Друштво ово изаслало је своје заступнике на прославу 40-годишњег песничког рада Змаја Јована Јовановића, коју је приредило „Кишфалудијево друштво“ у Б-Шепти 17. (29.) маја о. г. Приликом те прославе говорио је о животу и раду песниковом подначеоник А. Хацић, а друштво ово заступали су: начеоник друштвени др. Лаза Станојевић и члан Јован Грчић.

Управни одбор под водством свога начеоника био је заступљен на паастосу, што га је овдашња српска православна црквена општина приредила у спомен Ђ. Височанству краљевићу престолонаследнику Рудолфу.

Под предвођењем подначеоника А. Хацића изаслана је од стране управног одбора депутација, која је поздравила новопменованог варошког жупана дра Виктора Флата. Велики жупан одговорио је на поздрав, да је он велики пријатељ позоришта и да ће му мило бити, ако узмогне позоришту какву услугу учинити.

И ове године издавање су тантите неким писцима за њихова оригинална позоришна дела.

Давана је дозвола некојим дилетантским позоришним дружинама за приказивање оригиналних позоришних комада пок. Косте Трифковића и других писаца.

Пошто потребе позоришне непрекидно расту а приход се не умножава, то је управни одбор решио, да се предложи скупштини, да се изда позив на народ, да се родољуби наши уписују у чланове, да би се тако фонд друштвени што више умножио.

Како има много камата за чланство у заостатку, то је решено, да се дотични немарни чланови још једном на исплату дужних камата опомену, па ако не буде успеха, да се онда из чланства бришу.

Ако још споменемо, да је благајна више пута сконтрована и у реду нађена, онда смо у кратко у главним иотезима изнели цео рад управног одбора, који, ево, славној скупштини саопштавамо с молбом, да га узме на знање.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Извештај месног одбора за „српско народно позориште“ за време бављења позоришне дружине од 14-ог марта до 19. априла 1889. у Ковину.)

Примање:

1. „Господар од Ковница“, у прет. 25 ф. 60 н.
2. „Нови племић“, у претплати — 22 „ 60 „
3. „Милош Обилић“, ван претплате 161 „ — „

4. „Црна пега“, у претплати —	27 ф. 75 н.
5. „Рат у мирно доба“, у претпл. 19 "	"
6. „Максим Црнојевић“, у претпл. 71 "	80 "
7. „Сеоска лола“, ван претплате — 123 "	30 "
8. „Дон Цезар од Базана“, у прет. 18 "	40 "
9. „Великоварашани“, у претплати 25 "	20 "
10. „Марија Стјуартова“, у претпл. 31 "	20 "
11. „Бурађ Бранковић“, ван претпл. 80 "	"
12. „Језуита и њег. питомац“, у пр. 14 "	90 "
13. „Звонар богор. цркве“, у претп. 14 "	80 "
14. „Стеван последњи крал. босански“, ван претплате — — 75 "	80 "
15. „Распикућа“. ван претплате — 141 "	20 "
16. „Госпођа од Сен Тропеза“, у пр. 20 "	70 "
17. „Мехурчићи“, у претплати — — 15 "	80 "
18. „Зидање Раванице“, ван претпл. 75 "	20 "
Претплата на 12 представа	870 " 20 "

Цело примање 1834 ф. 45 н.

Издавање:

1. Пут из Панчева — — — —	56 ф. 10 н.
2. Прављење и кварење бине — —	22 " 97 "
3. Поптарина, бројави и белеге	12 " 13 "
4. Послуга, пренос гласовира, столовар, огрев и полиција — —	27 " 48 "
5. Станарина за гардеробу — —	7 " — "
6. Гардероберки за 18 пред. по 60 н.	10 " 80 "
7. Фризер 19 представа по 60 н.	11 " 40 "
8. Рачун реквизитара — — —	6 " 20 "
9. Рачун госп. Ђуре Јовановића за осветљење и т. д. — — —	43 " 97 "
10. Цедуље за 18 представа — —	43 " 70 "
11. Дворана — — — —	20 " — "
12. Музика за 18 представа — —	20 " — "
13. Паушал за биљеговину — —	25 " — "
14. Месној спротинској благајни —	6 " — "
15. Месном ватрогасном фонду — —	5 " — "
16. Друштвена дневница — —	48 " — "
17. Плата особља од 14. марта до 19. априла — — — —	1468 ф. -- н.

Сувишак — — — — — ф. 70 н.

Цело издавање 1834 ф. 45 н.

У Ковину 19-ог априла 1889.
Никола Петровић, с. р., В. Кулузић, с. р.,
председник тајник.

Ђура Стојковић, с. р., Јован Николић, с. р.,
благајници.

Добривој Павловић, с. ф.

Ђ. Јовановић, с. р.

Петар Влајковић, с. р.

Александар Теодоровић, с. р.

Лека Пурковић, с. р.

одборници.

Издаје управа српског народног позоришта.